Dubovské noviny

Nezávislé noviny malokarpatskej obce Dubová pri Modre

Vydáva Konferencia sv. Jána Kristiteľa v Dubovej ako prvé noviny tejto obce v histórii

Ročník IV. • október - november 2005 • Nepredajné

4/2005

Milí čitatelia,

držíte v rukách piate hodové číslo Dubovských novín. Znamená to, že sme práve odštartovali piaty rok existencie nášho občasníka.

Chceme Vám pri tej príležitosti poďakovať za Vašu pozornosť a podporu. Do nadchádzajúcich dní Vám želáme pokoj v duši, duchovný zážitok zo sviatku Ružencovej Panny Márie, patrónky nášho kostola a príjemné stretnutia s blízkymi a priateľmi.

Nech nás sprevádza úsmev a požehnanie nebeskej matky počas celého zvyšku roka.

Redakcia

Slnko vyšlo spoza hôr a jeho zlatisté lúče zažiarili do šera rána a o chvíľu jeho svetlo a teplo začalo všetko prenikať.

Slnko ako nová chuť života

Deti povyliezali zo svojich brlôžkov a usmiate behali po záhrade, mamička im chystala raňajky a zvláštna, krásna atmosféra panovala v celom dome, lebo bol krásny a príjemný letný deň. O niekoľko dní bola však iná situácia. Hustú hmlu vystriedali oblaky a nepríjemný chlad a vlhkosť prenikali až do kostí, deti boli mrzuté a nikomu sa nechcelo ani z postele vyliezť.

Na tomto príklade vidíme ako veľmi záleží od atmosféry, ktorú spôsobuje slnko alebo láska, že človek sa cíti dobre a príjemne, alebo musí zasa prekonávať napätie a nepríjemnosti. Čo sa týka počasia, tam si nemôžeme poradiť, hoci vieme, že slnečné dni sú pre nás radostnejšie než tie zamračené a tmavé. Dôležité je, že atmosféru nášho života si vytvárame my samy práve tým, že do nášho života vnášame slnko lásky, pokoja a radosti, alebo môžeme prinášať i mrzutosť, napätie a nespokojnosť. Nad týmto sa chceme chvíľu zamyslieť.

Často sa v dnešnej dobe stretáme skôr s nespokojnosťou, nepokojom a nervozitou, ktorú mnohí ľudia celkom prirodzene vnášajú do svojho života, do rodiny a do prostredia v ktorom žijú. Možno preto, že stále vidíme pred sebou niečo, čo by sme mohli dosiahnuť, ale sme ešte nedosiahli, čo by sme mohli mať, ale ešte nemáme, čo by sme mohli získať, ale sme ešte nezískali... A práve z toho je naša nespokojnosť, že vidíme nedostatky. Vidíme to, čo nám chýba a zabúdame sa pozerať na to, čo už máme. Zabúdame sa tešiť z každého nového dňa, z každej novej chvíle, z dobrého človeka, z pekného slova, lebo naša myseľ a túžba je stále niekde v oblakoch, niekde tam v pocite, že mi ešte niečo chýba.

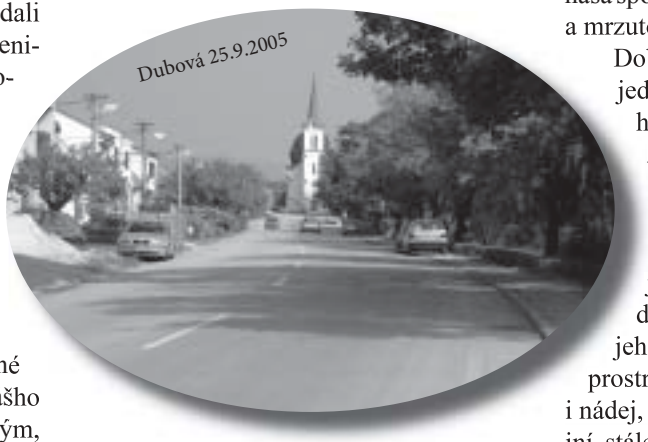

A keď sa dívame na druhých, vidíme viac ich nedostatky, chyby a slabosti, než to dobré a krásne, čo sa v nich ukrýva. Málo si ich vážime a málo sa z nich tešíme. Niekedy až po čase prídeme na to, akí sú pre nás cenní a vzácni. Aj v tomto máme zlý pohľad. Sme ľudia nespokojní, pretože nie sme skromní a nie sme vďační. Koľko radosti a šťastia by sme prežívali, keby sme sa vedeli tešiť z toho čo máme teraz, z tejto chvíle, z tohto človeka alebo z nádeje, ktorú nám táto chvíľa ponúka.

Slnko nášho života je vlastne Pán Boh, ktorý nám dáva neustále samé dobré veci a stačí keby sme nechali toto slnko zažiariť v tej kráse a vznešenosti ako sa nám tieto veci, chvíle a ľudia ponúkajú. Sme rôzni, máme rôzne povahy, rozdielny vek a rôzne skúsenosti, ale čo nás najviac odlišuje, je naša spokojnosť, radosť alebo nespokojnosť a mrzutosť.

Dobrý Pán Boh nám všetkým dáva jedno slnko, ktoré nám svieti nad hlavou, jeden dážď, ktorý nám zavlažuje záhrady, ten istý deň a tú istú noc, ktoré píšu dejiny... Iba náš pohľad a prežívanie toho všetkého, čo nám Pán Boh dáva, je rozdielne. Buď sa z toho tešíme, ďakujeme Pánu Bohu, obdivujeme jeho krásu a rozdávame do svojho prostredia optimizmus, radosť, pokoj i nádej, alebo sme stále s niečím nespokojní, stále na niečo šomreme, stále nám niečo vadí, s nikým nie sme spokojní a tento náš stav znepríjemňuje život tým, ktorí s nami bývajú. Napokon v živote je vždy viac toho krásneho, dobrého a radostného ako toho čo je nepríjemné a ťažké. Tešme sa z toho čo máme a pomáhajme si navzájom znášať niekedy i zamračené dni, práve tým, že budeme do nich vnášať našu lásku, radosť i optimizmus.

ThLic. Mário Orbán, farár

Naši jubilanti
október - november 2005

80-ročná:

Viktória Fandlová (* 21.11.1925)

Jubilantom srdečne blahoželáme. Vyprosujeme im všetky dary neba a veľa duchovného i telesného zdravia.

S láskou a vďčnou spomienkou si 5. októbra 2005 pripomíname 100. výročie narodenia našej nebohej matky **Terézie Hutterovej, rod. Palkovičovej** (* 5.10.1905).

Vyprosujeme jej všetko, čo ešte potrebuje ku spáse svojej duše, nech ju Pán prijme do svojho kráľovstva.

Rodina

Schránka Dubovských novín

Pred časom sme Vás informovali, že vo vstupnom priestore (na chodbe) budovy Obecného úradu, resp. Pošty, majú všetci občania Dubovej k dispozícii schránku, do ktorej môže každý anonymne či so svojím podpisom vhodiť svoje pripomienky k tvorbe Dubovských novín, prípadne iné príspevky. Schránka bola náležite označená a bola naozaj k dispozícii, náš prístup k nej bol však trošičku komplikovaný a podľa všetkého bola v poslednej dobe aj poškodená, preto sme so súhlasom Obecného úradu zakúpili a nainštalovali novú schránku. Je umiestnená z vnútornej strany vchodových dverí do budovy Obecného úradu.

Používať túto schránku nie je v žiadnom prípade povinnosťou, považujeme však za správne a objektívne, aby čitatelia DN túto možnosť mali. Pripomíname, že pokiaľ bude mať príspevok povahu dobrej či zlej kritiky voči konkrétnej osobe alebo právnemu subjektu, spolu s jeho uverejnením (za prípustných podmienok) dáme súčasne možnosť danej osobe či subjektu k predmetnej kritike sa vyjadriť. Ďakujeme za pochopenie. Zároveň v súvislosti s nákupom a nainštalovaním schránky vyslovujeme vďaku Jolinovi Rehušovi.

Redakcia

V auguste tohto roku uplynulo 110 rokov od narodenia nášho drahého otca a starého otca **Jána Jakubca** (*16.8.1895).

V októbri si ďalej pripomíname 100. výročie narodenia jeho manželky **Libuše Jakubcovej rod. Svrčkovej** (*8.10.1905).

K nedožitému jubileu manželov im venujeme modlitby a vzácnu spomienku. Nech ich Pán prijme do večnej radosti.

Kostol

Istý roľník mal poctivého staršieho čeladína, ktorému vytýkal len jednu vec: že totiž ani jednu nedeľu ho nemohol pohnúť k tomu, aby nešiel do kostola na svätú omšu. Kostol bol vzdialený viac ako hodinu cesty, ale čeladín nedbal na nepohodu a nikdy v kostole nechýbal.

Raz mu hospodár povedal: "Pavle, dnes je vonku lejak, zostaň doma. Veď Boh je aj tu a môžeš sa modliť vo svojej izbe." Čeladín nepovedal nič a išiel do kostola v lejaku. Odpoludnia roľník zasa začal svoju rannú reč keď čeladín sedel za stolom a čítal knihu. Tu čeladín odložil knihu a prehovoril: "Hospodár, predvčerom ste mi prikázali zobrať všetku suchú slamu na poli na veľkú hromadu a tak ju na hromade spáliť; prečo ste mi nepovedali, aby som bral jeden kúsok po druhom a každý jednotlivo spaľoval? Pravda, keby horel len každý kúsok pre seba zvlášť, bol by to vždy len malý plamienok, ale keď horí celá hromada, je to krásny oheň, z ktorého sála teplo jedna radosť. Tak je to aj s mojím kostolom. Keď sa modlím sám vo svojej izbe, je to taký úbohý plamienok; ale keď som v kostole, tu sa modlím s celou zhromáždenou obcou, je to dohromady mohutný plameň, na ktorom sa moja duša ohreje na celý týždeň a ktorý u Pána Boha tiež viac znamená, než modlitba jediného človeka."

Nasledujúcu nedeľu povedal roľník: "Tak, Pavle, ja idem s tebou."

Preklad z češtiny: F. Z.

P. Emilián Soukup O.P.: Mluvil v podobenstvích...

Ak sa úprimne staneme ctiteľmi Panny Márie, je isté, že prídeme do neba

(Sv. Ján Bosco)

Poďakovanie darcom

ktorí v predchádzajúcom období finančne podporili tvorbu Dubovských novín:

Anton Suchovský, Alžbeta Vandová, Alojzia Lukačovičová, Alojz Koník, Tibor Hrdlovič, rod. Kováčikova, rod. Letnická, Vilma Markuseková, rod. Vladimíra Myslíka, Mária Hutterová st., Peter Balaga, Agnesa Hudecová (Palkovičová), Jana Kubínová, Jozef Lederleitner, Terka Lopašovská, rod. Alojza Dubana a jeden Bohu známy darca.

ĎAKUJEME!

Vnútro nášho kostola v minulosti

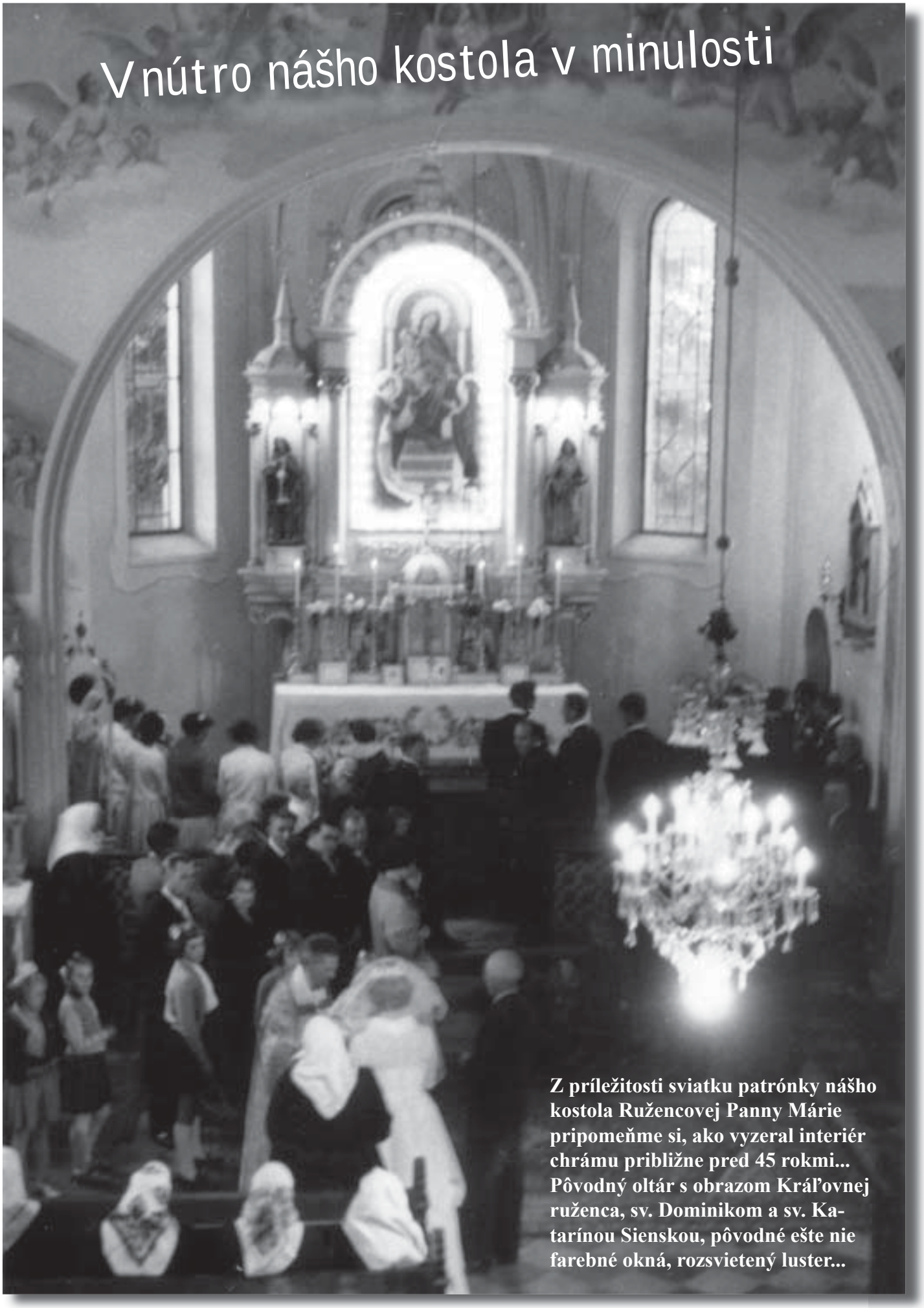

Z príležitosti sviatku patrónky nášho kostola Ružencovej Panny Márie pripomeňme si, ako vyzeral interiér chrámu približne pred 45 rokmi... Pôvodný oltár s obrazom Kráľovnej ruženca, sv. Dominikom a sv. Katarínou Sienskou, pôvodné ešte nie farebné okná, rozsvietený luster...

Lietadlo z Dubovej

Po sedemročnom vytrvalom úsilí pána Pavla Koníka sa zrodilo pod jeho rukami v našej obci prvé neobvyklé unikátne dielo - ultraľahké lietadlo s výbornými letovými vlastnosťami, ktoré prešlo všetkými náročnými skúškami - a dnes už brázdi v reprezentácii i našej obce naše vzdušné more.

Príklad hodný nasledovania i v seniorskom veku...

I v našej obci sa rodia neobvyklé veci. Pán Pavel Koník popri krásnych leteckých modeloch postavil i skutočné športové motorové lietadlo.

Pán Koník, povedzte nám niekoľko slov o sebe a o tom, kedy a ako ste sa dostali k modelárstvu a lietaniu...

Narodil som sa 23. septembra 1933 na Dubovej rodičom Vojtechovi a Márii Koníkovej rod. Setnickej. Učarovali mi krídla, keď ma rodičia v roku 1936 zobrali na letecký deň na Kráľovú (objekt súčasného poľnohospodárskeho družstva). Odvtedy ma viaže spomienka na pána Ernesta Pokojného, ktorý bol tiež nadšencom lietania. Túžil po lietaní. Neskôr sa stal vojenským pilotom za 1. Slovenského štátu v Piešťanoch.

Pán Koník je držiteľom pilotnej licencie na úrovni obchodného pilota a ďalších vyznamenaní a ocenení v oblasti modelárstva a letectva.

Ernest Pokojný

Splnilo sa Vám neskôr niečo z toho detského sna?

V dubovskom chotári na Junčovine bolo záložné nemecké vojenské letisko a obec Dubová bola oddychovou zónou pre pilotov a dôstojníkov, ktorí tu bývali. Po spriatelení s nimi a za ich pomoci sme sa spolu s rovesníkmi ako Lojzo Drefko, František Hrdlovič, Karol Šikula a iní dostali na toto letisko. Po takejto inšpirácii som sa chcel dostať do profesionálneho letectva, no napriek viacnásobnému úsiliu sa mi to pre veľký záujem zo strany českých uchádzačov nepodarilo.

Vaše ďalšie profesné zameranie bolo teda celkom iné?

Vždy som vyhľadával také zamestnania, ktoré mali blízko k môjmu koníčku. I vojenská služba v Brne bola spojená s lietaním. Po vojenskej službe som pomohol obnoviť činnosť v aeroklube Bratislava-Vajnory.

Boli aj na Dubovej nejaké podmienky pre nadšencov lietania?

Začiatkom 70. rokov sa rozbehla osvetová činnosť v ZŠ Dubová. Mladými modelármi boli žiaci: Róbert Ružička, Milan Madaj, Ivan Zubaj, Miroslav Kučera a bratia Jakubcovci.

Poviete nám ešte niečo k Vášmu lietadlu?

Po roku 1989 som začal so stavbou vlastného ultraľahkého motorového lietadla. Montáž trvala od roku 1992 do 1999 a priniesla svoje ovocie.

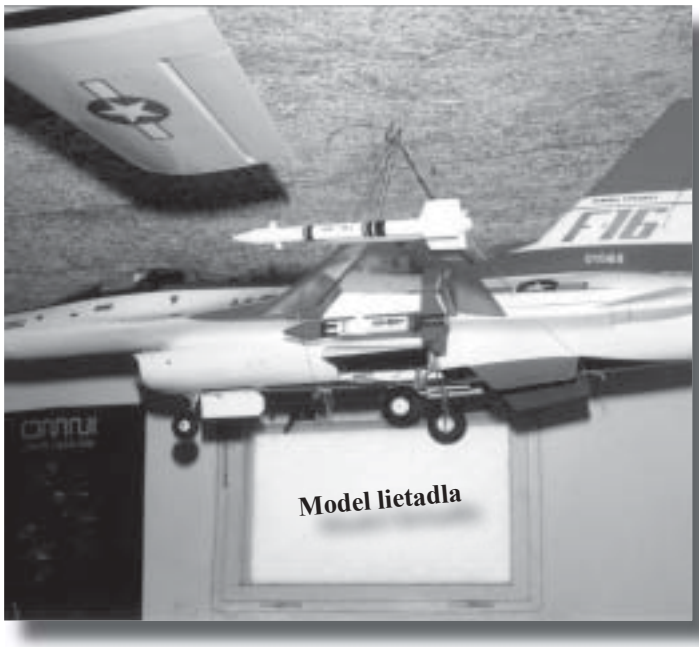

Model lietadla

Pavol Lukačovič

O kláštore v Modre

Naša stredná a najmladšia generácia nevie o tomto kláštore nič - a keď aj, tak veľmi málo a ani ich to nezaujíma, lebo je celkom iná doba.

Ale aspoň pre oživenie pamäti si my, už najstaršia generácia zaspomíname a pripomenieme ako sme žili a boli vychovávaní v minulom storočí!

Kláštor bol založený v roku 1901, na začiatku minulého storočia za Rakúska-Uhorska. Boli v ňom sestričky Uršulínky, ktoré tento kláštor viedli a bola v ňom aj škola, v ktorej tieto sestričky vyučovali. Chodili do nej dievčatá nielen z Modry, ale aj z celého okolia.

Tieto sestričky založili aj Mariánsku Kongregáciu, v ktorej boli združené dievčatá z okolia Modry. Kongregácii predsedala hlavná predstavená (v mojej dobe sa volala Mater Marianna).

Toto združenie bolo dobrovoľné. Ktoré dievčatá nechceli ísť do kongregácie, nemuseli, ale väčšinou sme boli z dobrej vôle. Keď sme sa prihlásili do Kongregácie, najprv sme boli prvý rok „čakateľky“. Na sviatok Nepoškvrnenej Panny Márie sme v kostole v Modre za veľkej slávnosti dostali ako čakateľky zelené stužky s medajlónom Panny Márie. Tie dievčatá, čo mali už rok po čakaní, dostali stužky modré, ktoré sme nosili každú nedeľu a sviatok na blúzke. Stužky boli ako odznak, že sme „Marianky“, až sme sa vydali.

Keď sme už boli riadne členky Kongregácie, mali sme aj svoje povinnosti. Dostali sme malé knižočky, z ktorých sme sa každú nedeľu pol hodinu pred litániami modlili takzvané „hodinky k Panne Márii“. Spolu s nami sa modlila i tzv. „prefekta“, ktorú sme si volili spomedzi nás.

Okrem povinností sme mali dovolené byť aj na tanečnej zábave, ale len do polnoci alebo do pol jednej. Tie, ktoré mali partnerov a rady tancovali, mohli byť aj dlhšie.

Musím pripomenúť, že každú prvú nedeľu v mesiaci sme sa všetky kongreganistky z celého okolia museli povinne dostaviť do kláštora v Modre na spoločné stretnutie. Na stretnutí nám naša predstavená urobila prednášku a spoločné modlenie. Dievčatá, ktoré sa nemohli dostaviť, mali povinnosť sa prefekte ospravedlniť. Samozrejme, v tú dobu sa chodilo pešo.

Na záver chcem spomenúť, že spomína-

Pripomienka zosnulých
October - november 2005

100 rokov:

Sofia Grófová ✝ 10.10.1905
dcéra Jána a Zuzany rod. Garsiovej (5 mes.)
František Gruber ✝ 22.10.1905
syn Jána a Roziny rod. Svrčkovej (3,5 r.)
Štefan Šikula ✝ 24.10.1905
syn Štefana a Apolónie rod. Valentovičovej (1,4 r.)
Mária Svrčková ✝ 5.11.1905
vdova po Martinovi, rod. Hrdlovičová (64 r.)

90 rokov:

Rozina Pešková ✝ 20.10.1915
vdova po Michalovi, rod. Klimová (79 r.)
Celestín Hrdlovič ✝ 30.10.1915
syn Leopolda a Magdalény rod. Morvayovej (4 r.)

70 rokov:

Anna Glozneková ✝ 14.10.1935
dcéra Pavla a Hermíny rod. Dubanovej (1,5 r.)
Mária Pokojná ✝ 15.11.1935
vdova po Pavlovi, rod. Čaputová (86 r.)

60 rokov:

Mária Jakubcová ✝ 31.10.1945
dcéra Františka a Márie rod. Valentovičovej (24 dní)
Agnesa Nemčeková ✝ 11.11.1945
dcéra Jozefa a Márie rod. Jakubcovej (1 r.)

40 rokov:

Ján Peško ✝ 25.11.1965
manžel Angely rod. Hunadyovej (84 r.)

30 rokov:

František Špoták ✝ 29.10.1975
manžel Márie rod. Hrdlovičovej (79 r.)
Terézia Krchnáková ✝ 30.10.1975
manželka Vendelína rod. Jakubcová (34 r.)
Bernardína Valentovičová ✝ 1.11.1975
vdova po Jánovi, rod. Tajcnárová (85 r.)
Jozef Geršic ✝ 28.11.1975
manžel Kataríny rod. Heldovej (67 r.)

František Špoták

Terézia Krchnáková

Valentovičová Bernardína

20 rokov:

Viliam Polčic ✝ 2.10.1985
manžel Justíny rod. Svrčkovej (69 r.)
Serafína Pretzelmayerová ✝ 2.11.1985
vdova po Jozefovi, rod. Zagajecová (71 r.)
Alojz Pokojný ✝ 28.11.1985
manžel Terézie rod. Švorcovej (74 r.)

Serafína Pretzelmayerová

Alojz Pokojný

10 rokov:

Tomáš Klvač ✝ 5.10.1995
vdovec po Anne rod. Kolekovej (70 r.)
Vilma Tomašovičová ✝ 16.10.1995
vdova po Viktorovi, rod. Dubanová (69 r.)
Rozália Hrdlovičová ✝ 29.11.1995
vdova po Jozefovi, rod. Slezáková (76 r.)

Tomáš Klvač

Vilma Tomašovičová

Rozália Hrdlovičová

Verím, že môj Vykupiteľ žije...

Uplynulo už 15 rokov odo dňa, kedy Pán k sebe povolal nášho drahého **Alojza Lukačoviča** (*28.10.1927 +20.10.1990).

Zároveň si pripomíname jeho nedožité 78. narodeniny.

Buď, Pane, milostivý jeho duši. Daj mu vojsť do Tvojho kráľovstva.

Život sa musí žiť dopredu, ale pochopený môže byť jedine späť

(Kierkegaard)

Z príležitosti piateho výročia úmrtia si spomíname na **Justína Palkoviča**.

Príbuzní a priatelia mu vyprosujú milosť od Pána, aby ho prijal do večnej blaženosti. Nech je jeho duši zhovievavý a vovedie ho do svojho kráľovstva.

ný sviatok bol veľkým sviatkom, na ktorý sme sa tešili, jednak, že v tento deň bolo prijatie nových kandidátok v kostole v Modre, ale aj preto, že poobede bolo vo veľkej sále kláštora veľké stretnutie všetkých kongreganistiek a už aj starých mám. Na toto stretnutie sestričky nacvičili vždy pekné divadlo, na ktoré sme sa vždy veľmi tešili.

Toľko z mojich spomienok, ktoré som si dovolila uverejniť. Možno sa pri týchto spomienkach pozastavia všetci, ktorí sa na tú dobu pamätajú a možno spoznajú známe tváre na fotografii, ktorú prikladám k tomuto článku. Je to fotografia zo školy, rok 1939/40. Sú tam aj naše Dubovanky.

Dubová, 12.9.2005 Terézia Polčičová, rod. Koníková.

Tajomný Vítkov Vŕšok

Nepodarilo sa mi zistiť pôvod jeho názvu, neviem takmer nič o jeho premenách. Viem len to, že v mojich spomienkach patrí trvalo a neodmysliteľne k obrazu Dubovej, že je celé desaťročia tichým svedkom všetkého, čím táto malá dedinka žije...

Stalo sa to asi pred pätnástimi rokmi. Prežíval som veľmi hektické obdobie, lebo som ako pomerne čerstvý začínajúci živnostník trochu zle odhadol svoje možnosti a prijal som prácu, ktorú som potom musel vykonávať v silnom časovom strese. V záujme svojho zdravia som hľadal únik z tejto situácie do nejakej oázy duševného pokoja, kde by som mohol byť úplne sám v otvorenej prírode... Keďže moje pracovisko bolo vtedy na Dubovej, moja voľba padla jednoznačne na Vítkov vŕšok, konkrétne na jaskynku Lurdskej Panny Márie a tri kríže nad ňou.

Každý deň ráno, keď som pricestoval na Dubovú, vybral som sa na 1 hodinu k jaskynke a ku krížom. Tam som na zemi na kolenách s ružencom v ruke nahlas žobral o Božie požehnanie a pomoc. Mojimi pozemskými spoločníkmi boli obyvatelia vŕšku: vtáky, jašteričky, drobné chrobáky, mušky, komáre a jedna krásna veverička, ktorá ma trochu nechápavo sledovala zhora a ja som mal príjemný pocit, že sme sa spriatelili...

Kríže nad jaskynkou ma vždy fascinovali. Asi tým, že boli také opustené. Rovnako ma fascinujú aj opustené hroby. Majú v sebe zvláštnu silu. Bolo nádherné dotýkať sa nahrubo otesaného dreva hlavného kríža, objímať ho, opierať sa oň lícom a byť tak blízko pri oblohe.

Myslím, že iba vďaka tomuto rannému duchovnému nadýchnutiu som bol schopný zvládnuť aj spomenuté stresy. To, čo sa mi však na Vítkovom vŕšku hlavne stalo, je určitá vnútorná zmena. Žiaden blesk z jasného neba, zjavenie, videnie ani žiadne hlasy, iba som dosť zreteľne cítil, že tam nie som sám a začal som si pomerne jasne uvedomovať duchovné veci, na ktoré som 30 rokov nedokázal poriadne zaostriť myseľ...

Jaskynka Lurdskej Panny Márie

Priznám sa, že nie som veľmi zástancom výrazov ako "niečo si vymodliť", lebo jednak to trošku zaváňa obchodom a hlavne - pokiaľ zažijeme niečo pozitívne - nás to zvádza k sebaokrášľujúcemu pocitu, že "sme sa dobre modlili". Pokiaľ by som mal však takýto výraz predsa len použiť, tak u mňa by to bol práve Vítkov vŕšok, kde sa tento výraz hodí.

Na záver tohto dlhšieho úvodu (ospravdlňujem sa) dovoľte ešte jednu vec Je negatívna. Zo spomenutej vnútornej zmeny žijem doteraz, avšak iba niekoľko rokov kvalifikujem vo svojom živote ako duchovne plodné a vyvážené. Postupne som sa nechal vtiahnuť do víru okolitého sveta, rôznych aktivít, práce a vzdelávania i zložitých vzťahov, ktoré ma svojím spôsobom pohltili a všeličo pekné z mojej duše sa kamsi vytratilo. Neviem dobre oddychovať a vnútorne som skôr rozháraný ako vyrovnaný. Často si hovorím, že by som znovu potreboval Vítkov vŕšok...

Prosím, nechápte túto moju výpoveď zle. Iba sa s Vami delím o skúsenosť niečoho, čo mi v živote pomohlo.

Pokiaľ ide o samotný Vítkov vŕšok, vždy bol symbolom niečoho hodnotného a to sa do určitej miery odrazilo na postoji viacerých starostov a obecných poslancov, ktorí jednoducho venovali tomuto miestu pozornosť a všeličo sa formou brigád a verejnoprospešných prác porobilo, napr. spev-

nenie schodkov hore k jaskynke a pod.

Rád by som teraz upriamil pozornosť na tie miesta Vítkovho vŕšku, ktoré považujem za najvýznamnejšie.

Jaskynka

Neveľký otvor v prudkom svahu, pekne upravený na umiestnenie sochy Lurdskej Panny Márie. Miesto stíšenia, modlitby i oddychu. Kedysi neodmysliteľná zastávka na ceste "do korún" či do hôr. Niekoľko ďakovných tabuliek chce byť vyjadrením prežitej skúsenosti nebeskej ochrany a pomoci v ťažkých chvíľach...

Najviac nám asi o tomto peknom mieste povie výpoveď pani Márie Valentovičovej, ktorú sme poprosili o spísanie spomienok na všetko, čo sa okolo jaskynky udialo:

"Neviem, v ktorom roku to bolo, keď sme išli s dôstojným pánom Foltánom pozrieť na Vítkov vŕšok, že by tam chcel dať postaviť krížovú cestu. Vraj má na to sponzorov. Ale asi páni to nedovolili. Vtedy sme prišli na to miesto, kde mal cez vojnu niekto urobený bunker, lebo tá skala už bola na pol odkrytá.

Vtedy mi napadlo, že by tam mohla byť jaskynka pre Pannu Máriu. Tak nás bolo viacej žien, čo sme tú skalu viacej odkopali a urobili priestor pred jaskyňou. Až potom sa stavala jaskyňa. Staval ju Jozef Valentovič. Materiál mu vozil jeho syn Viliam.

Socha Panny Márie bola prinesená z kostola. Bola to socha, ktorú sme nosili na márach keď boli procesie. Bola urobená z pálenej hliny, veľmi pekná a kvalitná. V roku 1976 bola vandalmi rozbitá.

V roku 1990 bola jaskyňa nanovo postavená a trocha zväčšená. Sochu Panny Márie darovala Mária Valentovičová ml. Dostala ju od Marianiek keď sa vydávala. Takže socha teraz patrí všetkým, ktorí na ňu prispeli. Je naozaj veľmi krásna a vznešená.

9. septembra 1990 bola jaskyňa posvätená a boli upravené chodníky. V roku 1991 bola na jaskyni urobená mreža, ktorú urobil Rudolf Oškera. Rovnako aj lavice v priestore pred jaskyňou. Vtedy boli opravené aj kríže nad jaskyňou.

Teraz by bolo treba opraviť lavice aj chodníky, aby boli istejšie. Možno sa nájdu dobrí ľudia, ktorí to urobia."

Kríže a krížová cesta

Tri veľké masívne drevené kríže - v strede hlavný s telom ukrižovaného Ježiša, po stranách dva bočné - na najvyššom bode Vítkovho vŕšku priamo nad Lurdskou jaskynkou od dávnej minulosti symbolizovali Kalváriu ako miesto umučenia Pána. Úmysel dobudovať k týmto trom krížom kompletnú krížovú cestu má svoju históriu a vývoj.

Pravdepodobne bolo viac ľudí, ktorí sa v minulosti touto myšlienkou zaoberali, ale z rôznych príčin ju nerealizovali. Už vo výpovedi pani Márie Valentovičovej o jaskynke čítame zmienku o bývalom správcovi našej farnosti otcovi Júliusovi Foltánovi ako už robil prvé konkrétne kroky pre vybudovanie krížovej cesty. Podobne sa predstava krížovej cesty na Vítkovom vŕšku vynára v myšlienkach jedného mladého muža z Dubovej po návrate z púte do Lúrd.

Kalvária

Krížová cesta

Prelomovým v tomto smere sa stáva rok 2000, kedy sa na Vítkovom vŕšku k Veľkému piatku objavuje prvá krížová cesta. Z vďaky za dar života a dožité 60. narodeniny ju zhotovil Ján Polčič s pomocou svojho zaťa Ladislava. Krížová cesta pozostávala z kovových jednoduchých krížov, na ktoré boli upevnené zalaminované obrázky z výjavov jednotlivých zastavení.

Tu treba spomenúť, že rok predtým sa Ján Polčič zúčastnil na Veľký piatok krížovej cesty, ktorú na Vítkovom vŕšku zorganizoval duchovný otec farnosti Mário Orbán. Kríže ešte neboli a tak pre vyznačenie jednotlivých zastavení krížovej cesty použili iba obrázky. To tiež inšpirovalo Jána Polčiča k myšlienke vybudovať na Vítkovom vŕšku naozajstnú krížovú cestu.

Pre zlé počasie sa v roku 2000 pobožnosť krížovej cesty na vŕšku konala iba v malej skupinke veriacich, avšak na Veľkú noc v roku 2001 sa táto krížová cesta dočkala svojho plného uplatnenia a využitia.

V októbri roku 2001 dochádza k ďalšej významnej zmene. V sobotu pred hodmi - práve v deň, keď sme Vám distribuovali prvé číslo Dubovských novín - sa na Vítkovom vŕšku objavujú nové kríže krížovej cesty, ktoré dala zhotoviť a finančne kompletne zabezpečila rodina Jána Pretzelmayera. Sú to masívne, drevené kríže s plechovými strieškami, pevne osadené do kovových podstavcov. Vonkajšou formou sú prispôsobené k trom krížom na Kalvárii. Jednotlivé zastavenia krížovej cesty sú na krížoch označené rímskymi číslicami a textom.

Pri osadení krížov pomáhali manželia Polakovičovci, Ján Peško, Jozef Hrdlovič, Roman Jánoš a ďalší. Kovové podstavce zhotovil pán František Bacigál so synom.

Krížová cesta na Vítkovom vŕšku je príjemným doplnením duchovných prvkov našej obce. Skutočným duchovným zážitkom je pobožnosť krížovej cesty na Veľký piatok za tmy na vŕšku. Kríže vo svetle blikajúcich sviečok a celé zhromaždenie veriacich v tme vytvára veľmi silnú atmosféru lásky a utrpenia Pána.

Ad majorem Dei gloriam!

František Zajíček

Po dlhšej prestávke nadväzujeme na text tejto rubriky z čísla 2/2004 Dubovských novín. Máme možnosť prečítať si o našej obci neuveriteľné detaily z dávnej minulosti.

Premeny Dubovej... (8)

Tak ako sme v poslednej časti sľúbili, spomenieme tu aj kanonické vizitácie, ktoré sú jedným z najvýznamnejších prameňov o histórii. Sú vzácnym historicko – kultúrnym a nábožensko – mravným dokumentom svojej doby, odzrkadľuje sa tu celý verejný a súkromný život patričného miesta.

Napríklad kanonická vizitácia z roku 1731. Originál je v latinčine.

Visitatio canonica 1731 – Jelenffiana. Za obec Dubová zúčastnili sa: richtár Ján Jakubecz a porotcovia. Vyberáme texty, ktoré sa týkajú fary v Dubovej.

Vištucká fara mala v Dubovej 2 vinohrady. Martin Herman, občan z Dubovej, odkúpil od vištuckej fary 1 rolu.

Fara obce Dubovej, filiálky vištuckej (latinsky: **ecclesia pagi Dubova**, filialis Vistukiensis). Kostol pomenovaný podľa Sv. Jána Krstiteľa. Má 3 oltáre. Nemovitý majetok: 5 vinohradov v úpätí hôr. Inventarizáciou vína sa zistilo: úroda r. 1730 činila 112 okovov vína, z toho v pivnici fary sa nachádza 92 okovov, 20 okovov rozdávaného a odpredaného vína.

Aktíva – pohľadávky fary: menšie obnosy u niektorých občanov obce podľa zoznamu.

Pasíva – dlžoby: žiadne. Farár ten istý ako vo Vištuku – Tomáš Kubovics, 28 ročný, ovláda jazyk slaviansky a nemecký. Učiteľ – Juraj Hrisztakovich. Stav – počet „dušiek katolíckych“ 365. Nájdeme tu veľa zaujímavých informácií. Okrem iného i to, že okolo roku 1736 ... zaoberali sa obyvatelia obce Dubová pálením uhlia a vápna... (koniec kanonickej vizitácie)

V roku 1738 bol v obci založený spolok sv. Vojtecha. V roku 1740 sa zachovala zmienka o žiadosti obyvateľov obcí Dubová, Častá, Ompitál, Píla a Štefanová Župnému úradu v Bratislave o daňovú úľavu vzhľadom na epidémiu moru.

Roku 1740 nastúpila na trón Mária Terézia. Susední panovníci neuznali jej nárok na trón. V tejto situácii ju proti všetkým očakávaniam zachránili uhorské stavy. (Česi sa odvrátili a zvolili si za panovníka Karola VII.) Uhorské jednotky vyhnali Bavorov, prenikli do Rakúska, Nemecka, ba dokonca až na pôdu Francúzska a zakročili aj proti pruskému kráľovi Fridrichovi II., ktorý sa poponáhľal obsadiť Sliezsko. Mária Terézia bola za to uhorskému národu nesmierne vďačná.

V roku 1747 sa v obci vybudovala ohrada okolo cintorína (starého). Z roku 1756 nám opäť podáva informácie kanonická vizitácia, Visitatio canonica 1756 – Galgocziana (originál v latinčine):

Vištucká fara má v chotári obce Dubovej vinohrad menom Spodek, horný sused Eusebia Halmessi, dolný sused Ján Lader. Kostol je posvätený Sv. Jánovi Krstiteľovi, je vežatý s klenbou, má tri oltáre.

1. oltár väčší: Sv. Ján Krstiteľ. Oltárny obraz medzi sochami Sv. Ignáca, Lenharta, Vendelína a Jána Nepomuckého. Najvyššie sú sochy Sv. Štefana a Ladislava. 2. oltár zo strany epistoly: Blahoslavená Panna Mária medzi sochami Sv. Sebastiana a Rochusa, hore obraz Sv. Trojice, zhotovený v r. 1714 Pavlom Prajzlerom. 3. oltár zo strany evangelii: oltár Spasiteľa obrazom, medzi sochami Sv. Joachima a Jozefa. Väčší oltár bol v r. 1750 reštaurovaný z prostriedkov fary. Kazateľnica drevená, postavená v tom roku ako väčší oltár. Ozdobená sochami 4 evanjelistov, s korunou, v ktorej sa nachádza socha Dobrého pastiera, Krstiteľnica kamenná, v ktorej sa uschováva svätená voda. 4 prápory. Drevený chórus s varhanmi.

Mária Terézia

Nasleduje opis movitého inventáru: monštrancia, kalichy, ciborium, svietniky, rituália, missalia, obrusy atď.

Nemovitý majetok: 5 vinohradov na úpätí hôr. 1. – menom „Koruny“, sused zhora Martin Moravcsik, zdola Ján Moravcsik. 2. – menom „Koligram“, dolný sused Ondrej Ploznek, hore končí v krovine. 3. – tiež menom Koligram, horný sused Juraj Nemcsek, dolný sused Michal Bednarics. 4. vinohrad, horný sused Lukáč Halmessky, dolný sused pudmerická fara. 5. – menom „rechtorovszky“ horný sused Michal Ribonics, dolný sused excell. pán Carolus Pálffy. Vinohrady sa obrábajú na ťarchu fary, sú oslobodené od všetkých od všetkých dávok z nich a ako o tom svedčí predošlý rok, môže z nich byť úroda asi 80 okovov. Pokladník je Pavel Schmidt, oslobodený od iných agend. Hotovosti majú byť uložené v pokladni s dvoma kľúčmi. Úroda r. 1755: 80 okovov vína. Hotovosť: 30 florénov(ďalej len flor.). Pohľadávky od minulej vizitácie ešte neinkasované od niektorých občanov Dubovej činia 61 flor. a 59 denárov (ďalej len den.) majú byť vymáhané farárom. Farár: administrátor referendissimus pán Ján Lacsny, theologus z kolégia v Bude, 38 ročný. Účinkuje ako farár 14 rokov, na tejto fare 9 rokov, v Štefanove 5 rokov. Ovláda jazyk slavianský, maďarský, nemecký prostredne. Obrady sviatosti vykonáva v reči slavianskej. Váži a ctí si svojich nadriadených. Koná usilovne svoje duchovné povinnosti, žije vzorným životom a dobrými mravmi, ako o tom svedčia výpovede jeho veriacich. Bohoslužby koná tu každý tretí týždeň. Jeho príjmy: štola ako vo Vištuku, z pohrebu deti dostáva 50denárov, od občanov majúcich vinohrad 6 denárov. Od obce 12 flor., palivo 6 siah, obilia 60-tina, za návštevy chorých 1 flor. 50 den. Učiteľ: Šimon Kamenarovics, katolíckej viery, dobrých mravov, znalec katolíckych obradov, slušný, vyučuje i náboženstvo. Jeho príjmy: štola, ako vo Vištuku, od obce 18 flor. Stav duší: všetci katolíci sú úctiví voči farárovi, pokorní, chodia do kostola, v základoch náboženstva stredne oboznámení. Počet katolíkov: 317, nekatolíkov 111. Pôrodná baba je dobre vyučená. V prípade potreby je aj pre pokrstenie dobre, dostatočne poučená, aj pri skúškach správne odpovedala. Zistené nedostatky: ... pohreby chudobných má farár z príčiny kresťanskej lásky a verejného povznášania odbavovať zadarmo a ani učiteľovi nech nedovoľuje brať odmenu ..., ... uzavretie manželstva Čechov a Moravanov, ktorí po 1740 došli do Maďarska ..., ... krstenie detí z rôznej konfesie, ... povoliť len vtedy, keď je výchova detí v katolíckej viere zabezpečená a snúbencami podpisom prisľúbená..., ...postavenie voči žene v požehnanom stave..., ... uzavretie manželstva medzi snúbencami rôznej konfesie..., obslúženie sviatosťami občanov mimo fary..., ... postup proti previnilcom zo zasvätenia nedelí a sviatkov..., ... postave-

nie fary a školy..., ...obrábanie nemovitostí fary, povinnosti patróna a obce..., ...manipulácia ceninami a peniazmi fary, treba ustanoviť ekonóma, ceniny uložiť do debny, ktorá má dva rôzne kľúče, z tých jeden má byť u farára, druhý u ekonóma, takže žiaden bez druhého nemôže bedňu otvárať a len v prítomnosti oboch možno vyberať, alebo uložiť peniaze alebo spisy.

Vizitácia bola skončená dňa 19. mája 1756, zápisnica daná v Trnave dňa 14. októbra 1756.

Mária Terézia sa pokúsila neskôr vládnuť absolutisticky a na čelo Uhorska dosadila svojho zaťa Alberta a Bratislavu urobila r. 1764 hlavným mestom, čím si uvoľnila ruky, aby nemusela prisahať na uhorskú ústavu. Boli sme súčasťou Rakúska. Uskutočnila veľa reforiem. Reformovala školstvo, čím zabezpečila vzdelanie i dedinskej mládeži. Zmenšila poddanské povinnosti, určila presné normy na odvádzanie robôt. Urbárskou reguláciou zabezpečila obciam príjmy a rešpektovala ustanovenie samosprávy. Richtára volili spomedzi 3 kandidátov, ktorých vybral zemepán, ale členov obecnej rady (boženíkov a konšelov) si vyberali a určili poddaní. Platila zásada jednoduchej väčšiny hlasov. 18. storočie bolo storočím všeobecného hospodárskeho rozvoja Slovenska. Zväčšila sa plocha pôdy obrábanej poddanými, zlepšili sa výsledky ťažby baníkov, stúpol počet remeselných dielní (napríklad Šaštínska kartúnka zamestnávala pradiarov na Západnom Slovensku, Dolnom Rakúsku a vo Viedni, 20.000 ľudí bolo zamestnaných v strieborných baniach). Zo vzostupom blahobytu stúpa i národné povedomie národov v Uhorsku.

Ľudovít Ružička ml.

Spomienkový album

Dnes si môžeme porovnať dve fotografie s časovým odstupom 44 rokov. Ide o priestor na zákrute z Hlavnej ulice smerom na Pažiť alebo k chate Fúgelka.

Prvá fotografia predstavuje záber zo sobáša Alojza Jakubca a Zuzany Hrdlovičovej 27. mája 1961. Môžeme si takto pripomenúť aj kedysi známu kapelu Jablonecká 7.

Dolná fotografia je robená približne na tom istom mieste 25. septembra 2005 a hoci rozdiely v tomto prípade nie sú veľmi výrazné, predsa je zaujímavé vnímať, ako na tvárnosť Dubovej vplýva čas.

HUMOR

Prečo je nevesta oblečená v bielom? Lebo všetky domáce spotrebiče sú biele.

Ako môžeš najlepšie pobaviť Boha? Porozprávaš mu svoje plány do budúcnosti.

- Ty si naozaj iná než ostatné diev-čatá!
- A aké sú ostatné dievčatá?
- Pekné.

- Vyšiel som včera z krčmy, pozerám: oproti mne moja stará - oči vypúlené, škaredá, smrdí, reve na mňa. Pozriem sa lepšie - a to traktor!

Šéf podriadenému:
- Ak hodláte pracovať tak ako vás platíme, tak o takú prácu nemáme záujem!

Dvaja sedemroční:
- My sa každý deň pred jedlom modlíme. A vy?
- My nemusíme, naša mama vie variť.

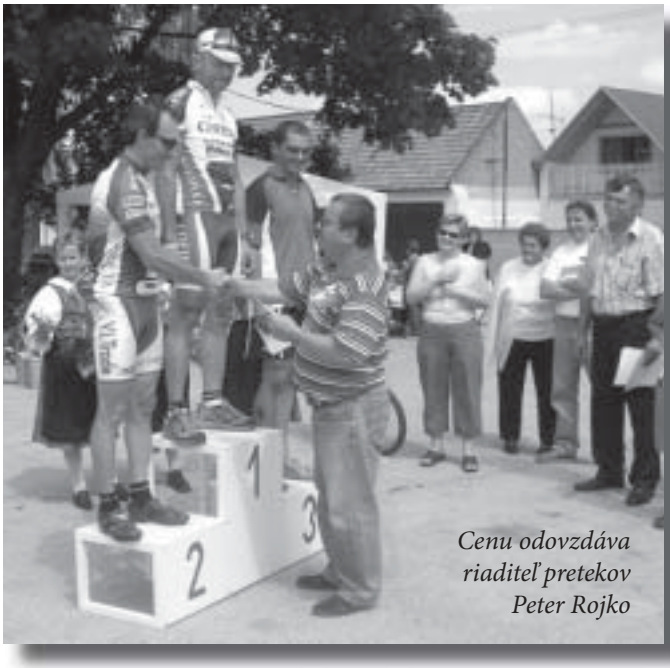

Cenu odovzdáva riaditeľ pretekov Peter Rojko

Cyklomaratón vínnou cestou 2005

18. kolo Slovenského pohára Masters a Hobby cyklistov

23. júla Dubová opäť privítala slovenskú cyklistiku. Cyklistický klub PR Šport Bratislava v spolupráci s obcou Dubová pripravili podujatie, ktoré síce nedosiahlo medializáciu a ohlas ako zaniknuté Medzinárodné cyklistické preteky Hlas ľudu, ale priblížilo nám ich atmosféru. Medzi cyklistami má Dubová vysoký kredit a veľmi radi sa sem vracajú. A nielen to. Na Dubovej nám vyrastajú aj mladé talenty, o čom nás malí cyklisti presvedčili svojim zanietením a športovým zápalom pri detských cyklistických pretekoch Nádeje malokarpatského cyklomaratónu 2005. Ba máme tu aj organizovanú mladú cyklistku – Michaelu Tomašovičovú – ktorá dostala ocenenie Talent roka 2005.

Mnohých určite potešili výhry zo zlosovania vstupeniek, ktoré venovali sponzori podujatia a o ktorých ste sa mohli dočítať aj v malej brožúrke, ktorú sme vydali pri príležitosti preteku.

Príjemnú atmosféru dotváralo vytvorené posedenie s občerstvením a príjemnou hudbou.

Organizátori touto cestou chcú poďakovať spoluorganizátorom a najmä poriadkovej službe, sponzorom a tiež občanom, ktorí opäť vytvorili týmto pretekom skvelú atmosféru.

Tešíme sa na stretnutie s Vami pri ďalších podobných podujatiach celoslovenského významu, ktoré prezentujú našu obec a náš kraj.

- rrr -

Víťazi detských pretekov:

Kategória MINI	Kategória PROPAG	Kategória KADET
1. - 2. roč. ZŠ	3. - 5. roč. ZŠ	6.- 9. roč. ZŠ
1. **Dávid Jakubec**	1.**Filip Lančarič**	1. **Silvia Tomašovičová**
2. Martin Pisarčík	2. Marek Krchnák	2. Alica Polčicová
3. Jana Cichá	3. Veronika Zacharová	3. Marek Budinský

Víťaznej cyklistke odovzdáva cenu starosta obce Alexander Lukačovič

Turnaj o pohár starostu obce Dubová

Starosta obce Alexander Lukačovič a predseda TJ Dubová Mgr. Vladislav Mandulák odovzdávajú cenu kapitánovi víťazného mužstva TJ Budmerice

Futbalový **turnaj o pohár starostu obce Dubová** sa v našej obci koná už tradične každý rok. Ten tohtoročný sa konal 17. júla 2005.

Turnaj otvoril starosta obce Alexander Lukačovič. Zúčastnili sa ho 4 mužstvá. Výsledkom je poradie:

1. miesto - TJ Budmerice
2. miesto - dorast Petržalka
3. miesto - TJ Dubová
4. miesto - Baník Pezinok

Cenu pre najlepšieho brankára, obrancu a útočníka získali hráči Budmeríc. Turnaj sa konal pod záštitou starostu obce Dubová.

Pavol Lukačovič

Dátum vydania ďalšieho čísla: **1. december 2005** - uzávierka pre textové a obrazové príspevky: **10. november 2005**

Dubovské noviny - **Nezávislé noviny malokarpatskej obce Dubová pri Modre**
Vydavateľ: **Konferencia sv. Jána Krstiteľa v Dubovej**

Šéfredaktor: **Mgr. Ing. František Zajíček**
Redakcia: **Jarmila Fandlová, PhDr. Gertrúda Hutterová, Pavol Lukačovič, Ľudovít Ružička, Peter Zajíček**
Adresa: **Zámocká ul. 47, 900 90 Dubová** Kontakt: **0903 756 369, 0905 188 352**
Reg. č.: **ORRIOV 13/00239/24-9/2001** Tlač: **Vydavateľstvo Michala Vaška**

E-mail: **dubovskenoviny@dubova.sk** Peňažný ústav: **TATRABANKA** Účet č.: **2626475074 / 1100** Internet: **www.dubova.sk**